

regionalny punkt
konsultacyjno-doradczy

Czy warto posiadać status OPP?

Organizacja pożytku publicznego to organizacja, która ma – nadany przez Krajowy Rejestr Sądowy – prawny status organizacji pożytku publicznego (OPP). Założeniem było, iż w zamian za pewne przywileje organizacje pożytku publicznego zobowiązane są do przestrzegania bardziej rygorystycznych zasad niż ogół organizacji pozarządowych. Co zatem daje i do czego zobowiązuje status OPP?

Co daje organizacji pozarządowej status OPP?

Z chwilą uzyskania statusu OPP, organizacji pozarządowej przysługują określone przywileje:

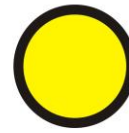
- (1) prawo do otrzymywania 1% podatku od osób fizycznych,
- (2) prawo do nieodpłatnego informowania przez radio i telewizję publiczną o działalności organizacji,
- (3) możliwość korzystania z pomocy poborowych, skierowanych do odbycia służby zastępczej,
- (4) możliwość użytkowania nieruchomości należących do Skarbu Państwa lub samorządu terytorialnego na preferencyjnych warunkach,
- (5) możliwość zwolnienia z podatku VAT,
- (6) Zwolnienia podatkowe: - od podatku dochodowego; - od podatku od nieruchomości; - od opłat skarbowych; - od opłat sądowych; - od podatku od czynności cywilnoprawnych
- (7) od połowy grudnia 2014 r. obowiązują dla organizacji posiadających status OPP zwolnienia z obowiązku uzyskiwania zezwolenia na organizację loterii, nawet jeśli nagrody przekroczą kwotę bazową, przy czym nie może przekroczyć piętnastokrotności kwoty bazowej, a w ciągu roku trzydziestokrotności kwoty bazowej. OPP musi zgłosić taką loterię, ale nie występuje o zezwolenie.
- (8) organizacje pożytku publicznego mają możliwość angażowania do zbiórki publicznej prowadzonej na rzecz swojej działalności małoletnich wolontariuszy poniżej lat 16. Osoby te muszą być oczywiście pod nadzorem osoby pełnoletniej.

Wymienione przywileje stosuje się wobec organizacji i prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego. Jeśli OPP prowadzi działalność gospodarczą, stosuje się wówczas takie same zasady, jak wobec innych organizacji pozarządowych, nieposiadających statusu OPP.

Jakie obowiązki wiążą się z posiadaniem statusu OPP?

Obowiązki OPP to między innymi:

- sporządzanie i publikacja sprawozdań,
- dostarczenie do Urzędu Skarbowego numeru konta na 1%,
- informowanie o przeznaczeniu środków z 1% na promocję,
- wydzielenie rachunkowo środków z 1%.

regionalny punkt
konsultacyjno-doradczy

Obowiązki sprawozdawcze.

Każda organizacja, w tym także organizacja mająca status OPP, ma obowiązek sporządzenia i zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego. Organizacje pożytku publicznego dodatkowo mają także obowiązek sporządzenia rocznego sprawozdania merytorycznego.

Od 2014 r. obowiązują dwa wzory sprawozdań merytorycznych organizacji pożytku publicznego. Określone zostały rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2013 roku. Podstawowe - dla organizacji, których przychody w poprzednim roku obrotowym przekroczyły 100 tys. zł oraz uproszczone dla tych OPP, których przychody w poprzednim roku obrotowym nie przekroczyły 100 tys. zł. Swoje pierwsze sprawozdanie organizacja pożytku publicznego sporządza za rok, w którym otrzymała status OPP. Sprawozdanie zatwierdzone przez odpowiednie władze organizacji (np. walne zebranie, radę fundacji) musi być przyjęte najpóźniej do końca szóstego miesiąca od dnia zakończenia roku obrotowego.

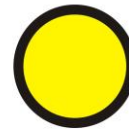
Po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego OPP mają obowiązek opublikować sprawozdanie merytoryczne i zatwierdzone sprawozdanie finansowe w internetowej bazie sprawozdań prowadzonej przez ministerstwo rodziny, pracy i polityki społecznej w terminie:

- **do 15 lipca** – dotyczy to OPP, których rok obrotowy jest taki sam jak rok kalendarzowy,
- **do 30 listopada** – dotyczy to OPP, których rok obrotowy różni się od roku kalendarzowego.

Fundacje, które mają status OPP sporządzają jedno sprawozdanie ze swojej działalności i zamieszczają je w bazie sprawozdań OPP. Nie mają obowiązku przesyłania sprawozdania merytorycznego do ministra pełniącego nadzór nad fundacją. Podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt. 1 ustawy o pożytku (np. tzw. organizacje kościelne) posiadające status OPP, sporządzają sprawozdanie merytoryczne jedynie z wyodrębnionej działalności pożytku publicznego oraz podają je do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane osoby.

Organizacje pożytku publicznego mają obowiązek upublicznić swoje sprawozdanie merytoryczne i finansowe w sposób umożliwiający zapoznanie się z jego treścią wszystkim zainteresowanym osobom, w tym także poprzez umieszczenie sprawozdań na swojej stronie internetowej. OPP nie mają już obowiązku wysyłania sprawozdań w wersji papierowej do Ministerstwa i publikowania sprawozdania w Monitorze Polskim B.

Organizacje pożytku publicznego, tak jak każda inna organizacja, muszą jeszcze przesłać sprawozdanie finansowe do urzędu skarbowego, a jeśli prowadzą działalność gospodarczą to także do KRS (wraz z uchwałą zatwierdzającą to sprawozdanie i opinią audytora - jeśli była wymagana - w terminie 15 dni od daty zatwierdzenia sprawozdania finansowego).

regionalny punkt
konsultacyjno-doradczy

Jeśli organizacja pożytku publicznego nie zamieści, nie prześle sprawozdania merytorycznego i finansowego w ustawowym terminie lub prześle je jako niepełne, budzące wątpliwości to czekają ją poważne **sankcje**:

- Za nieopublikowanie zatwierdzonego sprawozdania finansowego i sprawozdania merytorycznego na stronie internetowej MPiPS w ustawowym terminie OPP nie zostanie zamieszczona na wykazie organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymywania 1% podatku za dany rok. Dotyczy to tych organizacji, które uzyskały status OPP w latach wcześniejszych niż rok, za który jest rozliczenie podatkowe.
- W pozostałych przypadkach naruszeń minister rodziny, pracy i polityki społecznej wzywa organizację do ich zaniechania oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień dotyczących naruszenia obowiązków sprawozdawczych. Jeżeli OPP nie zastosuje się do wezwania minister w ciągu 30 dni od daty ich przedstawienia występuje z wnioskiem do KRS o wykreślenie jej statusu OPP.

Rejestr OPP uprawnionych do otrzymywania 1%.

Na wykazie organizacji uprawnionych do otrzymywania 1% umieszczane są organizacje, które spełniają warunki ustawy i otrzymały status OPP **do 30 listopada danego roku** podatkowego oraz organizacje, które **otrzymały status OPP w latach wcześniejszych** (np. rok, dwa lub więcej lat wcześniej) i wypełniły odpowiednie obowiązki sprawozdawcze. Wykaz jest elektroniczny, prowadzi go minister pracy i polityki społecznej. Jest umieszczany na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej. Wykaz jest publikowany nie później niż **15 grudnia roku**, za który podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych mogą przekazać 1% podatku. Wykaz jest aktualizowany co roku.

Na wykazie publikowanym przez ministra nie ma numerów rachunków bankowych OPP. Minister rodziny, pracy i polityki społecznej przekazuje ministrowi finansów listę organizacji uprawnionych do otrzymywania 1% podatku za dany rok, a OPP samodzielnie dostarczają do swojego urzędu skarbowego informację o numerze rachunku właściwym do przekazywania 1% podatku. Mają na to czas do 30 czerwca roku następującego po roku podatkowym, za który odliczany jest 1% podatku. OPP nie musi mieć specjalnego konta (subkonta) na wpłaty 1%, ale może je założyć specjalnie na 1%.

Audyt w OPP.

Fakt bycia organizacją pożytku publicznego nie zwalnia organizacji z obowiązku badania (czyli audytu) i ogłaszania sprawozdań finansowych, który narzuca art. 64 pkt 4 ustawy o rachunkowości. Jednakże przepis ten dotyczy organizacji, które w poprzednim roku spełniały **co najmniej dwa** z następujących kryteriów:

- zatrudniały w przeliczeniu na pełne etaty co najmniej 50 osób,
- miały sumę aktywów bilansu o wartości co najmniej 2,5 mln euro,
- miały przychód netto o wartości co najmniej 5 mln euro.

regionalny punkt
konsultacyjno-doradczy

Dodatkowo OPP, które nie odpowiadają powyższym warunkom, mogą podlegać audytowi jeśli spełnią warunki określone w rozporządzeniu ministra finansów w sprawie obowiązku badania sprawozdań niektórych organizacji pożytku publicznego. Obowiązek ten dotyczy organizacji pożytku publicznego, które nie podlegają takiemu badaniu zgodnie z przepisami o rachunkowości, ale spełniają **łącznie trzy** następujące kryteria:

- realizują zadania publiczne zlecone, jako powierzone do wykonywania lub do wspierania zadania publicznego, oraz
- otrzymały w roku obrotowym łączną kwotę dotacji na realizację tych zadań w wysokości co najmniej 50 tys. zł, oraz
- osiągnęły w roku obrotowym przychody w wysokości co najmniej 3 mln zł.

Informowanie o przeznaczeniu środków z 1% na promocję.

OPP są zobowiązane podać następujące informacje: (1) O finansowaniu lub współfinansowaniu ze środków finansowych pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych promocji prowadzonej przez OPP, polegającej na publicznym zachęcaniu do przekazania 1% podatku. (2) O możliwości albo braku możliwości wyboru i przekazania przez osobę fizyczną 1% podatku OPP w programach komputerowych umożliwiających wypełnienie zeznania podatkowego. Za nieprzestrzeganie przepisów dotyczących informowania o finansowaniu promocji grożą kary pieniężne.

Wymagania dotyczące prowadzenia księgowości.

OPP powinny zwrócić szczególną uwagę na to, czy w księgach rachunkowych zostały wyodrębnione wszystkie potrzebne informacje wynikające z prawa i realizowanych działań. OPP musi **wydzielić rachunkowo środki z 1%**, w tym wysokość środków wydankowanych na promocję 1% podatku dochodowego od osób fizycznych. Zostało to wprost wskazane w nowelizacji ustawy o pożytku z 2015 roku. Wydzielenie w księgach rachunkowych ułatwi także wypełnienie sprawozdania merytorycznego, w którym podawane są zarówno informacje o przychodach z 1%, jak i środkach wydanych w ramach 1%, a także środkach pozostałych z lat ubiegłych.

Ponadto organizacje prowadzące nieodpłatną i odpłatną działalność pożytku publicznego, bez względu na to czy posiadają status OPP, powinny zwrócić uwagę na to czy w księgach rachunkowych zostały wyodrębnione: nieodpłatna i odpłatna działalność pożytku publicznego po to, aby można było ustalić wysokość przychodów, kosztów i wyników każdej z nich.

Organizacja pożytku publicznego nie może prowadzić uproszczonej ewidencji przychodów i rozchodów.

*Opracowała na podst. portalu poradnik.ngo.pl : Karolina Furmańska
Doradca dla organizacji pozarządowych*